

teatre

FRANCESC FOGUET I BOREU

Un pastitx satíric amb aires 'queer'

Justícia

AUTOR: GUILLEM CLUA

Direcció: Josep Maria Mestres
TNC, Sala Gran

20 de febrer (del 13 de febrer al 22 de març)

La dramaturgia catalana recent no ha aconseguit crear un teatre polític capaç de remoure les estructures del poder. Als autors i a les companyies, els han faltat coneixements, astúcia i valentia. Les temptatives que s'han fet fins ara han estat més aviat toves, naïfs, plenes d'esquematismes i llocs comuns. Alguns intents han relliscat cap al sainet, el costumisme o el melodrama. Mancats de risc i lectures, no han sabut aprofundir en les grans temàtiques del teatre polític. O se n'han anat per la tangent.

Justícia de Guillem Clua, amb direcció de Josep Maria Mestres, s'ha venut com la gran obra que qüestiona els imaginaris morals i identitaris forjats pel pujolisme. La intenció era molt bona, però els resultats no ho són gaire. Clua ha desenfocat tant l'objectiu que el text es converteix en un pastitx satíric amb aires *queer*, que surfeja sobre la complexitat dels mecanismes del poder. El personatge del jutge, polític i catedràtic Samuel Gallart, corrupte fins al moll de l'os, s'acara amb els fantasmes del passat i és redimit amb un final vagament rodorià i distòpic.

Molt agafat amb pinces, sense mirar gaire prim, el rerefons històric de l'obra abraça des de la desfeta de 1939 fins al final de l'oasi i els miratges pujolistes. No hi falta la paròdia, fàcil, dels discursos buits del catalanisme conservador o la sàtira, simple, d'alguns dels seus dirigents. De tant en tant, en to de crònica sentimental, s'hi fa al·lusió a fites de la cultura pop, com la visita de The Beatles o el fenomen de Madonna. S'hi tracten

MAY ZIRCUS/TNC

també les lluites del col·lectiu d'homosexuals pel reconeixement públic. Amb al·legats inclosos a la moda *queer*.

Josep Maria Pou encarna el jutge Gallart amb la punta de patetisme que reclama el personatge, però sense gaire brillantor. Vicky Peña treu el geni per fer espurnejar Aurora, la muller —de motlle— del protagonista. De la resta d'interpretats, els més destacats són Roger Coma (Joan/Samuel) i Anna Sahun (Judith/Dolors), que dissimulen l'estereotip dels seus papers. A més d'adreçar-se al públic, els actors assumeixen diversos personatges, encadenen diàlegs i rèpliques seguits o simultanis, i es mouen en temporalitats diferents, en unes anades i tornades d'un didacticisme *déjà vu*.

Tota l'acció se situa en la mansió del jutge Gallart, que —en un balaiament de recursos propi de la Sala Gran del Nacional— es transforma des d'un interior en pendent a un tall en horitzontal de la casa. Del més figuratiu al més abstracte.

Un immens espai obert que deixa desemparats els actors, per bé que afavoreix les transicions. Quan el perfil domèstic s'omple de trinxeres, la desfeta de la casa pot llegir-se en clau de la caiguda física i moral dels déus del catalanisme conservador.

Barreja de sainet, culebrot, melodrama i thriller, emulació d'*Àngels a Amèrica* i *Cuéntame cómo pasó* a la catalana, *Justícia* esquematitza les coordenades històriques, sociològiques i polítiques i es perd en múltiples drecceres. La crítica a la corrupció eticopolítica de l'era del pujolisme hi és tangencial. Hi prenen més relleu els envitricolls d'una nissaga de catalanistes que es tornen col·laboracionistes de la dictadura i que es reciclen després en convergents hipòcrites i corruptes. I naturalment la trajectòria fraudulenta d'un jutge "exemplar", que en realitat va dur una doble vida i sucumbí al xantatge polític. Amb pastitxos així, es fan pessigolles al poder.